

Джабурія О. В., Одеський апеляційний
адміністративний суд

АДМІНІСТРАТИВНІ СУДИ В УКРАЇНІ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ В КОНТЕКСТІ ЗАВДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

В статті аналізується правовий статус адміністративних судів в Україні, враховуючи основне завдання адміністративного судочинства, а саме, захист прав, свобод та інтересів невлadних суб'єктів публічно-правових відносин. Зокрема увагу приділено питанням понятійно-категоріального апарату, який використовується у Кодексі адміністративного судочинства України щодо визначення правового статусу адміністративних судів. Визначено основні характеристики правового статусу адміністративних судів в Україні.

В статье анализируется правовой статус административных судов в Украине, учитывая основную задачу административного судопроизводства, а именно, защита прав, свобод и интересов невластных субъектов публично-правовых отношений. В частности внимание уделено вопросам понятийно-категориального аппарата, который используется в Кодексе административного судопроизводства Украины относительно определения правового статуса административных судов. Определены основные характеристики правового статуса административных судов в Украине.

In article legal status of administrative courts in Ukraine is analyzed, considering the primary goal of administrative legal proceedings, namely, protection of the rights, freedom and interests of powerless subjects publicly-legal relations. In particular the attention is given questions of the conceptually-categorical device which is used in the Code of administrative legal proceedings of Ukraine concerning definition of legal status of administrative courts. The basic characteristics of legal status of administrative courts in Ukraine are defined.

Адміністративний суд як орган державної влади, на який покладено важливе завдання захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій, має відповідний, обумовлений Кодексом адміністративного судочинства України (далі – КАСУ), предмет діяльності (справи адміністративної юрисдикції) та повноваження щодо розгляду і вирішення даного предмету.

Законодавство про адміністративне судочинство більш-менш чітко встановлює окремі ознаки та елементи правового статусу адміністративного судочинства як ведучого суб'єкта процесу розгляду справ адміністративної юрисдикції. Хоча КАСУ, у положеннях про правосуб'єктність використовує даний термін виключно до учасників адміністративного судочинства, слід визнати, що і суд має власну специфічну правосуб'єктність, яка і обумовлює елементи правового статусу.

Безсумнівно, що в сучасних швидко мінливих умовах необхідні нові підходи в розробці теорії правового статусу учасників адміністративно-правових відносин, чому в значній мірі сприяють нові підходи з боку держави до людини й громадянина, оновлення законодавства, насамперед з точки зору підвищення ефективності правових засобів захисту інтересів особи.

Питання про ефективність правового регулювання діяльності адміністративних судів в Україні, а також відповідність цієї діяльності завданням поставленим перед адміністративною юстицією є сьогодні дуже актуальними. І хоча окремі вчені, серед яких слід відзначити Авер'янова В. Б., Голосніченко І. П., Ківалова С. В., Комзюка А. Т., Педька Ю. С., Стефанюка В. С., Тищенко М. М та ін., досліджували цю проблему, визначення основних елементів правового статусу адміністративного суду не отримало достатнього обґрунтування.

Саме тому, вважаємо за необхідне звернути увагу на дане питання в контексті змін до законодавства України про адміністративне судочинство та дослідити основні ознаки та елементи правового статусу адміністративних судів в Україні.

Основними категоріями, які використовує законодавець щодо визначення правового статусу того чи іншого органа публічної влади, в тому числі органів державної влади, є завдання, функції, компетенція, повноваження (права і обов'язки), предмет діяльності.

Зокрема, КАСУ після набрання чинності (01.09.2005 р.) використовував щодо адміністративних судів термін «компетенція» (ст. 17). Однак. Законом України «Про судоустрій та статус суддів» від 7.07.2010 р. було внесено певні зміни до указаної норми, зокрема, термін «компетенція» був замінений терміном «юрисдикція». Отже, законодавець звернув увагу на різницю у вказаних термінах та віддав перевагу останньому, з точки зору уточнення саме понятійно-категоріального апарату, який використовується у положеннях КАСУ.

Дійсно, публічно-владний орган представляє державу або територіальну громаду в межах своєї компетенції, яка закріплена законодавством. Саме компетенція є стрижневою і змістовною характеристикою правосуб'єктності будь яких органів публічної влади, включаючи і органи судової влади.

У системі суб'єктів адміністративного судочинства адміністративний суд має специфічний статус, оскільки тільки він є органом державної влади, який реалізує відповідні владні повноваження юрисдикційного характеру.

Щоб правильно зрозуміти й з'ясувати домінуючу роль суду в адміністративно-процесуальних правовідносинах, необхідно усвідомити, як судова влада проявляється в сфері судочинства.

Так Конституція України 1996 р. встановила принцип здійснення державної влади на основі її поділу на законодавчу, виконавчу і судову та проголосила відносну самостійність органів законодавчої, виконавчої й судової влади (ст. 7). Із цього моменту судова влада набула самостійного значення, отримала статус однієї з гілок державної влади. Відповідно до положень Конституції України судова влада здійснюється за допомогою конституційного, цивільного, адміністративного й кримінального судочинства [4].

При цьому провідна роль у правовідносинах при всіх умовах належить державним органам, відповідальним за виробництво по кримінальній справі, наділеним правом застосування норм права й прийняття процесуальних рішень. Від цих осіб багато в чому залежить хід справи, вони зобов'язані роз'яснити й забезпечити реалізацію прав іншим учасникам процесу, які поза відносинами з державним органом не можуть цього зробити, а тому й реалізувати наявні суб'єктивні права [5].

Без цього неможливо розвиток адміністративного судочинства, досягнення поставлених перед ним завдань. Владні повноваження проявляються при порушенні адміністративної справи, залученні суб'єкта владних повноважень в якості відповідача, припиненні справи, прийнятті постанови тощо. Особливо варто підкреслити, що під час судового розгляду адміністративної справи єдиним правозастосовчим органом є суд. Законодавство України його наділяє винятковою компетенцією в частині винесення остаточного рішення по адміністративній справі.

Суд як державний орган правосуддя традиційно відносять до групи учасників кримінального процесу, які ведуть кримінальне судочинство (керують процесом). За твердженням К. Ф. Гуценко, цих суб'єктів можна назвати основними учасниками судочинства [7] як суб'єктів, призначених здійснювати головні процесуальні функції. Їхньою властивістю є те, що вони, будучи носіями службового або особистого інтересу наприкінці конкретної справи, можуть активно впливати на його виникнення й просування до передбаченого законом фінішу. До них віднесені: суд, учасники з боку обвинувачення й учасники з боку захисту.

Саме це основне правило й ряд інших приписань конституційного й кримінально процесуального законодавства визначають центральне положення суду серед інших суб'єктів кримінально процесуальних правовідносин. Так, тільки суди (судді) загальної юрисдикції вправі постановляти досить відповідальні підсумкові рішення по матеріалам перебували в їхньому виробництві кримінальних справ:

- про застосування примусових мір медичного характеру відносно осіб, що зробила діяння, заборонені карним законом, і страждаючими психічними розладами;

- про застосування примусових мір виховного характеру у відношенні неповнолітніх, що зробили злочини;

- про зміну або скасування вироків або інших рішень нижчестоящих судів по кримінальних справах.

Поняття «компетенція» походить від латинських слів *competo*, що означає добиваюся, підходжу, відповідаю [1, с. 264] та *competentia*, що в одному із значень перекладається як «погодженість частин, розмірність, симетрія» [2, с. 11]. В окремих енциклопедичних словниках компетенція визначається як сукупність встановлених нормативними правовими актами прав і обов'язків (повноважень) організацій, органів, посадових осіб, а також осіб, здійснюючих управлінські функції в комерційних організаціях [3, с. 205-206].

Термін «компетенція» традиційно визначається як сукупність встановлених нормативними правовими актами прав і обов'язків (повноважень) організацій, органів, посадових осіб, а також осіб, здійснюючих функції управлінського характеру і в невіддільних організаційно оформлених суб'єктах.

Для адміністративного законодавства України взагалі не є характерним використання поняття «компетенція», елементи якої можливо розглянути лише за умови послідовного виокремлення головних критеріїв, що характеризують основи діяльності органів публічної влади та порядок її здійснення. Отже, той факт, що законодавець первинно в КАСУ використав термін «компетенція» щодо підвідомчого визначення кола справ та їх інстанційний перерозподіл в межах системи адміністративних судів став не характерним та, скоріше, винятковим.

Для компетенції органів публічної влади характерним можна визнати наявність наступних елементів: законодавчо закріплені завдання функціонування органів публічної влади; предмети відання та публічно-владні повноваження.

Таким чином, на нашу думку, законодавець справедливо змінив назву ст. 17 КАСУ, застосувавши при цьому, термін «юрисдикція», що обумовлено: по-перше, кореспондуючими нормами Конституції України, зокрема ст. 124 вказує на те, що юрисдикція судової влади

поширюється на всі правовідносини у державі; по-друге, змістом судової діяльності, яка передбачає наявність чітко визначеного кола публічно-правових спорів, підвідомчих адміністративним судам.

Адміністративно-судова юрисдикція, як правило, отожднюється із адміністративним судочинством. Його узагальнена характеристика зводиться за своєю юридичною суттю до розгляду й вирішенню конфліктних ситуацій, що виникають у процесі застосування матеріальних правових норм різних галузей права, до правової оцінки поведінки конфліктуючих сторін і застосуванню до сторони, чия поведінка визнається неправомірною чи незаконною, передбачених чинним законодавством заходів державного (юридичного) примусу, або юридичних санкцій.

На нашу думку, термін «юрисдикція» більше відповідає змісту ст. 17 КАСУ, тому що в даному випадку він ідентичний такій відомій і традиційно вживаній категорії для характеристики здійснення судової гілки влади як «підвідомчість», яка разом із категорією «підсудність» утворює логічний зміст першої глави другого розділу КАСУ і відображає перерозподіл справ не тільки між різними спеціалізованими судами, але й у середині самої системи адміністративних судів. Зокрема, такий перерозподіл має і предметний критерій, для перерозподілу справ між різними спеціалізованими судами використовується саме юрисдикційний критерій (критерій сутності та змісту спору, що розглядається), а у середині самої системи адміністративних судів використовується правила так званої предметної підсудності.

Слід зазначити, що така категорія «юрисдикція», на нашу думку, ідентична такій складовій компетенції, наприклад, органів виконавчої влади, як «предмет відання». А територіальні межі здійснення адміністративно-юрисдикційних повноважень адміністративними судами характеризуються територіальною підсудністю справ.

Що ж стосується можливості використання терміну «компетенція» як складової правового статусу адміністративного суду, то, на нашу думку, його можна використовувати лише умовно, як збірне поняття, яке об'єднує в собі завдання, яке поставлено перед адміністративним судом, юрисдикцію адміністративного суду та повноваження, які має адміністративний суд під час розгляду та вирішення адміністративних справ.

Спробуємо визначити ознаки окремих елементів правового статусу адміністративного суду.

1. Нормативно закріплені завдання функціонування, які обумовлюють безпосередню мету діяльності адміністративних судів у конкретних адміністративно-процесуальних правовідносинах, що виникають з приводу розгляду і вирішення справ адміністративної юрисдикції.

Офіційно визнані (правові) завдання функціонування адміністративних судів відіграють роль стратегічних орієнтирів для реалізації правосуб'єктності даних представників публічної влади у правовідносинах, які виникають з приводу розгляду та вирішення публічно-правових спорів і визначають характер та комплекс тих повноважень, які є необхідними для повноцінної участі у відповідних правовідносинах у якості суб'єкта, що забезпечує ведення адміністративного судового процесу. При цьому, такі повноваження можуть бути як однакової цільової спрямованості (наприклад, суто процесуальними) так і комплексними.

Зокрема, завданням адміністративного судочинства, як відомо, є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ (ст. 2 КАСУ).

Отже законодавець фактично передбачив, не тільки першочергове (основне) завдання, яке поставлено перед адміністративним судом, але й шлях його досягнення, а саме – справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд адміністративних справ, які стали наслідком ініціювання зацікавленими суб'єктами публічно-правових відносин (переважно невідданими) спору публічно-правового характеру.

При цьому законодавець передбачив і те, що може перевірити адміністративний суд у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень. Зокрема мова йде про те, що адміністративний суд може перевірити рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень з питань їх: 1) законності; 2) цільовій відповідності повноваженням; 3) обґрунтованості, тобто прийняття їх з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонності (неупередженості); 5) добросовісності; 6) розсудливості; 7) відповідності принципу рівності перед законом, тобто недискримінаційності; 8) пропорційності, враховуючи питання дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) дотримання права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасності.

Звернемо увагу на те, що частина питань, які можуть бути перевірені адміністративними судами у справах, які складають основу предметної діяльності даних юрисдикційних органів, не носять суто

правовий характер і пов'язані з оцінюванням певних характеристик діяльності органів публічної влади. Однак, дані характеристики, на сьогоднішній момент, не закріплені у законодавстві України як базисні для функціонування указаних суб'єктів публічно-правових відносин, що має негативний вплив на ефективність правозахисної діяльності адміністративних судів та позбавляє їх чітких орієнтирів у юрисдикційній діяльності.

2. Предмети відання органів публічної влади, тобто визначені законодавством України сфери (в тому числі територіальні) їхнього функціонування складають ще один з елементів правового статусу даних суб'єктів публічно-правових відносин. Для органів судової влади (в тому числі спеціалізованих судів) такі предмети відання мають чітко окреслено коло справ підвідомчих адміністративним судам та підсудних їм у відповідності з правилами предметної, територіальної та інстанційної підсудності.

В юридичній літературі зазначається, що предмети відання – це не проста сукупність питань, а узагальнене, юридично значуще визначення тієї сфери суспільних відносин, у якій слід діяти органу [4, с. 23]. В нашому випадку адміністративний суд стикається, в першу чергу, з відносинами, що виникають між владним та невладними суб'єктами публічно-правових відносин, при чому в таких відносинах невладні суб'єкти намагаються, переважним чином, реалізувати надані їм Конституцією та законами України права і свободи.

Характеристика предметів відання як елементу правового статусу органів публічної влади, в тому числі адміністративних судів, дозволяє казати про такі аспекти як: 1) виокремлення певних сфер життєдіяльності суспільства та держави, а отже і сфер публічно-владного впливу відповідних органів публічної влади (зокрема, для адміністративних судів мова йде, в першу чергу, про адміністративно-правову та конституційно-правову сфери юрисдикційного впливу); 2) наявність більш-менш стійкого напрямку публічно-владної діяльності (для адміністративних судів – правозахисний та юрисдикційний напрямки); 3) відповідне до об'єктів публічно-владного впливу (для адміністративного судочинства – публічно-правова конфліктна ситуація) кадрове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення; 4) юрисдикційно-владна спрямованість та відповідна юридична сила актів, що приймаються під час діяльності публічно-владних органів; 5) територіальні межі діяльності відповідного органу (вся територія держави, територія адміністративно-територіальних одиниць або інші територіальні межі реалізації повноважень).

Дані аспекти визначають характер публічно-владного впливу на відповідний об'єкт і забезпечують провести чітку різницю між

правовим статусом різних органів судової влади, в свою чергу, визначає різницю в обсязі правосуб'єктності та, відповідно, колі правовідносин у сфері розгляду та вирішення адміністративних справ, в які вказані органи публічної влади можуть вступати. Наприклад, адміністративний суд першої інстанції не може стати учасником правовідносин, які виникають з приводу апеляційного перегляду адміністративної справи.

Разом з виокремленням предметів відання як елементу компетенції органів публічної влади, необхідно вказати на те, що не всі вчені погоджуються з цим. Так Б. М. Лазарев зазначав, що вказівка у нормі права на об'єкт владного впливу або відповідну сферу життя ніяк не може зробити їх елементом компетенції органу, тим більше існуючий поряд з його повноваженнями. У зв'язку з чим вчений вказував, що до компетенції належать саме право і обов'язок вирішення тих чи інших питань або участь у їх вирішенні, а не питання самі по собі. Отже, з цієї причини необхідно говорити не про питання, «що належать до компетенції» (предмети відання), а про питання, які відносяться до неї [5, с. 241 – 243].

3. Владні повноваження (права і обов'язки), які забезпечують нормативно визначену можливість прийняття загальнообов'язкових юрисдикційних актів, правозастосовчих рішень по адміністративним справам, виконання яких забезпечується відповідними засобами примусово-забезпечувального впливу.

Органи різних гілок державної влади, виконують різні функції, які обумовлюють характер їх повноважень, а відповідно і характер правосуб'єктності. Як вказується в літературі, для кожного виду державних органів характерна «спеціальна правосуб'єктність» [6, с. 69].

Тут слід додати, що правосуб'єктність органів державної влади можна характеризувати як функціонально-цільову правосуб'єктність. Тобто це така правосуб'єктність, яка обумовлюється головними напрямками та завданнями діяльності відповідних органів державної влади, наприклад, прийняття законів; формування державної політики у всіх сферах життєдіяльності суспільства тощо. Щодо правосуб'єктності адміністративних судів слід зазначити, що її сутність знаходить свій прояв у застосуванні законодавства під час забезпечення захисту зацікавлених суб'єктів публічно-правових відносин у процесі вирішення публічно-правових спорів – реалізація функції адміністративного правосуддя.

В літературі зустрічається пропозиція про виокремлення таких публічно-владних повноважень, як регулюючі, контрольні, правозастосовчі та повноваження, що забезпечують здійснення інших повноважень [7, с. 5 – 7], які в більшій чи меншій мірі притаманні органам різних гілок державної влади.

Зокрема Л. В. Коваль, серед владних повноважень умовно виділяє державно-владні, що виражають волю держави і передаються нею службовим особам на підставі закону, та юридично владні, що не виражають волю держави, але мають законний характер [8, с. 50], що можна віднести і до адміністративних судів, з урахуванням того, що суд є юрисдикційним органом. Саме тому щодо характеристики діяльності адміністративного суду, на нашу думку, слід використовувати термін «юрисдикція», який дійсно відображає характер процесуальної діяльності адміністративних судів, які пов'язані з розглядом та вирішенням спору, що виник із конфлікту між суб'єктом владних повноважень та невладним суб'єктом публічно-правових відносин.

Як вказується, владне повноваження є забезпечена законом вимога уповноваженого суб'єкта певної поведінки і дій, звернена до фізичних та юридичних осіб. При цьому, виділяються наступні його елементи: а) наявність уповноваженого суб'єкта; б) веління (команду, вимогу) звернене до іншої сторони публічно-владних відносин; в) забезпеченість законом (законодавча регламентація владних повноважень); г) система гарантій, що сприяє реалізації повноважень [9, с. 139].

Отже, сутність повноважень адміністративних судів, в першу чергу, полягає у наступному:

1. Адміністративні суди наділені правом прийняття правозастосовчих актів, які можуть містити правові приписи, які є обов'язковими для виконання усіма суб'єктами публічно-правових відносин (мова як про учасників конкретного процесу, так і про інших суб'єктів публічно-правових відносин). Акти адміністративного судочинства, які прийняті у межах Конституції та законів України є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами публічно-правових відносин – органами, підприємствами, установами, організаціями, а також громадянами в межах території на яку розповсюджується юрисдикція відповідного органу судової влади. Такі акти є основною юридичною формою реалізації завдань та функцій цих органів. Шляхом видання відповідного акта адміністративний суд вирішує те чи інше спірне питання, що виникає у наслідок звернення з позовною заявою відповідним суб'єктом публічно-правових відносин. Акти, прийняті адміністративними судами можуть не тільки вирішувати адміністративну справу по суті, але й створювати юридичну основу для виникнення, зміни або припинення процесуальних відносин, або є юридичним фактом, що безпосередньо створює умови для виникнення, зміни або припинення таких правових відносин. Наприклад, ухвала суду про залишення позовної заяви без руху є тим юридичним фактом, який припиняє процесуальні відносини щодо розгляду адміністративної справи.

2. Публічно-владний вплив правових актів на захист та охорону прав, свобод та законних інтересів громадян від їх порушень повинен забезпечуватися можливістю здійснювати контроль за їх реалізацією, в тому числі застосовувати іншими органами державної влади (органами виконавчої служби) заходів державного примусу. При цьому слід вказати на різну юридичну природу примусу, який застосовується органами судової влади та примусу, який може застосовуватися органами виконавчої служби, які представляють виконавчу гілку влади.

3. Адміністративний суд є публічно-владним органом, який спирається на матеріальне та процесуальне забезпечення своїх юрисдикційних приписів, що гарантується можливістю використання відповідної частини коштів державного чи місцевого бюджетів щодо реалізації того чи іншого рішення по справам, пов'язаним з відновленням прав невідладних суб'єктів публічно-правових відносин.

4. Зміст правового статусу адміністративних судів детермінує і можливі варіанти оформлення своїх рішень та юридичні наслідки прийняття відповідних актів адміністративного судочинства. Акти адміністративного судочинства є тими процесуально-владними документами, які відображають процедуру розгляду та вирішення певної адміністративної справи і оформлюють владне волевиявлення адміністративного суду, що, у свою чергу, відображає результат правозахисної юрисдикційної адміністративно-судової діяльності.

Таким чином, основними категоріями, що дають можливість визначитися із правовим статусом адміністративного суду на нашу думку, можна вважати такі категорії, як: «завдання», «юрисдикція» та «повноваження».

Література:

1. Большой юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Д. Зорькина, В. Е. Крутских. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 704 с.
2. Бутко І. П. Місцеві ради і забезпечення законності / І. П. Бутко, Ю. С. Шемшученко – К. : «Наукова думка», 1973. – 232 с.
3. Тихомирова Л. В. Юридическая энциклопедия / Л. В. Тихомирова, М. Ю. Тихомиров. – М. : Юринформцентр, 2000. – 526 с.
4. Кутафин О. Е. Компетенция местных Советов: учеб. пособие / О. Е. Кутафин, К. Ф. Шеремет. – 2-е изд. – М. : Юрид. лит., 1986. – 224 с.
5. Лазарев Б. М. Государственное управление на этапе перестройки / Лазарев Б. М. – М. : Юрид. лит., 1988. – 320 с.
6. Дюрягин И. Я. Дискуссионные вопросы понятия правосубъектности / И. Я. Дюрягин // Проблемы правоведения. Республиканский межведомственный научный сборник. – К. : Вища шк. Изд-во при Киев. ун-те, 1978, Вып. 37. – С. 61-70.

7. Берг О. В. Классификация властных полномочий и оптимизация системы органов власти / О. В. Берг // Государственная власть и местное самоуправление. – 2001. – № 3. – С. 5-7.
8. Коваль Л. В. Адміністративне право: Курс лекцій для студентів юрид. вузів та факультетів. – 3-є вид. / Л. В. Коваль – К. : Вентурі, 1998. – 208 с.
9. Тихомиров Ю. А. Публичное право. Учебник. / Ю. А. Тихомиров. – М. : Издательство БЕК, 1995. – 496 с.

УДК 342.9

**Бітов А. І., Одеський апеляційний
адміністративний суд**

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Стаття присвячена аналізу змісту та структури процесуальної форми адміністративного судочинства в Україні. Характеризуються особливості розгляду справ адміністративної юрисдикції та ознаки адміністративно-судових проваджень. Визначається стадійний характер адміністративного судочинства та обов'язкові компоненти стадії як структурного елемента даного виду судочинства.

Статья посвящена анализу содержания и структуры процессуальной формы административного судопроизводства в Украине. Характеризуются особенности рассмотрения дел административной юрисдикции и признаки административно-судебных производств. Определяется стадийный характер административного судопроизводства и обязательные компоненты стадии как структурного элемента данного вида судопроизводства.

The article is devoted the analysis of maintenance and structure of judicial form of the administrative legal proceeding in Ukraine. The features of consideration of matters of administrative jurisdiction and signs of administrative-judicial productions are characterized. Phasic character of the administrative legal proceeding and obligatory komponenty of the stage is determined as a structural element of this type of the legal proceeding.

Адміністративне судочинство є одним з провідних інститутів, що покликаний захищати порушені органами виконавчої влади права і свободи людини і громадянина, при цьому воно нерозривне пов'язане із змістом і принципами сучасної правової державності. Механізм правової держави і його ефективне функціонування може бути забезпечено належним чином організованою судовою владою із власними матеріальними й процесуальними правовими